

Aan de heer Sven Gatz
Vlaams minister van Cultuur
Koolstraat 35
1000 Brussel

Kopie aan: De heer Jo Vandeurzen, Coördinerend minister voor Ouderenbeleid
De heer Dirk Verbist, Directeur FOV

Brussel, 20 mei 2015

Geachte heer Minister

In uw beleidsbrief hebt u de intentie uitgedrukt om het decreet op het sociaal-cultureel werk aan te passen. Namens de erkende sociaal-culturele ouderenverenigingen willen we u attent maken op de specifieke kenmerken van de ouderenwerking in het sociaal-cultureel werk. Wij hopen dat u hiermee rekening kan houden bij een eventuele wijziging van het decreet.

In het kader van de vergrijzing van onze samenleving wordt algemeen aangenomen dat het stimuleren van actief ouder worden een essentiële doelstelling is op verschillende beleidsdomeinen, waaronder cultuur. Actief ouder worden omvat het zo lang als mogelijk participeren aan het sociaal-culturele leven. De ouderenverenigingen leveren een niet te onderschatten bijdrage tot het actief ouder worden van een groeiende groep oudere Vlamingen.

Voor veel ouderen is immers de nabijheid van een sociaal-culturele vereniging bijzonder belangrijk: van daaruit kunnen ze elkaar ontmoeten, deelnemen aan educatieve activiteiten die inspelen op hun vormingsbehoeften, actief participeren aan of genieten van een laagdrempelig cultureel aanbod en zich maatschappelijk engageren. Voor een deel van de ouderen is het gevaar van vereenzaming niet denkbeeldig en kunnen ouderenverenigingen een sociaal en gemeenschapsvormend vangnet vormen.

Hierbij willen we onderlijnen dat de ouderen een specifieke doelgroep vormen, gekenmerkt door diverse elementen eigen aan deze levensfase die een eigen benadering vergen. De ouderenverenigingen hebben zich in de voorbije jaren, o.m. dank zij het decreet op het sociaal-cultureel werk, met de nodige creativiteit voortdurend aangepast aan de

veranderende samenleving en de plaats van de ouderen daarin. Ook maken deze verenigingen gebruik van de vernieuwende sociaal-culturele methodieken binnen het sociaal-cultureel werk.

De ouderenverenigingen stellen bovendien vast dat hun werking in de laatste jaren niet stagneert: dit mag blijken uit de ledenevolutie, het aantal afdelingen, de diversiteit en de aangroei van het aanbod en de hoge participatiegraad van de doelgroep.

Om deze rol die ouderenverenigingen spelen in de sociaal-culturele participatie van ouderen in de toekomst verder te kunnen vervullen en uitbouwen hopen de ouderenverenigingen dat een aantal elementen uit het huidige decreet kunnen behouden blijven:

- 1) Een zo groot mogelijke lokale inplanting maakt het mogelijk dat de oudste leeftijdsgroepen bereikt worden en betrokken blijven. Voor ouderenverenigingen blijft het aantal afdelingen, het aantal aangesloten leden en het aantal leden die participeren van cruciaal belang.
- 2) De vier functies van het sociaal-cultureel werk worden door de ouderenverenigingen ruim gerealiseerd. Deze functies blijven ook voor de toekomst relevant.
- 3) De ouderenverenigingen zijn overtuigd van het belang van professionalisering en professionaliteit in het sociaal-culturele (ouderen)werk. Om het fijnmazig netwerk van plaatselijke afdelingen kwaliteitsvol te ondersteunen is meer dan ooit een sterk beroepskader noodzakelijk, dit in samenwerking met beleidsvrijwilligers. Meer dan ooit verwachten de meer dan 20 000 oudere vrijwilligers ondersteuning van deskundige en geëngageerde educatieve medewerkers.

Daarnaast vragen de ouderenverenigingen, bij een herziening van het decreet, aandacht voor de specifieke situatie van ouderen met betrekking tot bepaalde aspecten van het huidige decreet:

- 1) De sociaal-culturele ouderenverenigingen kunnen zich herkennen in de beoordelingselementen van het decreet maar wijzen erop dat de concrete aanpak afgestemd moet worden op de specifieke situatie van ouderen. Wij denken hierbij aan het criterium diversiteit met specifieke aandacht voor de multiculturaliteit. Wij twijfelen er niet aan dat ouderenverenigingen in een steeds diverser wordende samenleving een verantwoordelijke rol moeten spelen. Uit de vele praktijkvoorbeelden blijkt dat de samenwerking met de ouderen van allochtone afkomst - meestal van de eerste generatie - en hun verenigingen niet vanzelfsprekend is. Het aantal verenigingen van ouderen van allochtone afkomst is nog erg beperkt. Ook de taalbarrière maakt gemeenschappelijke projecten niet eenvoudig. De ouderenverenigingen stellen vast dat er nog een lange weg moet afgelegd worden en hopen dat u hiermee rekening kan houden.
- 2) Het criterium van de innovatie wordt door de ouderenverenigingen zeker niet in vraag gesteld. In de voorbije periode hebben ouderenverenigingen talrijke

innovatieve acties en projecten gerealiseerd, inspelend op maatschappelijke evoluties of problematieken. Ook wordt veel aandacht besteedt aan het wegwerken van de achterstand bij ouderen op het vlak van digitalisering en sociale media. Wel willen wij u er op wijzen dat innovatie voor ouderen een specifieke aanpak vereist.

Verder is er bij de ouderenverenigingen toch ongerustheid over de registratie van de werking. Wij stellen de registratie niet in vraag, integendeel, sinds meer dan 10 jaar hebben alle verenigingen veel middelen geïnvesteerd in de aanmaak en implementatie van een registratiesysteem dat de noodzakelijke informatie levert voor de overheid maar ook een beleidsinstrument is voor de vereniging. Wij gaan er van uit dat een eventueel nieuw registratiesysteem compatibel is met de bestaande systemen in de verenigingen en geen extra kosten of lasten met zich meebrengt.

Ten slotte willen de ouderenverenigingen hun bekommernis uitdrukken voor de toekomstige ondersteuning van het FOV. De ouderenverenigingen onderlijnen het belang van een sterke federatie waar sociaal-culturele organisaties met elkaar samenwerken en een spreekbuis hebben ten aanzien van het beleid.

Tot zover, geachte heer minister, de voornaamste bekommernissen van de sociaal-culturele ouderenverenigingen met betrekking tot een eventuele herziening van het decreet op het sociaal-culturele werk. Graag zouden wij hierover met u een gesprek hebben.

Met vriendelijke groeten

Jul Geeroms
Voorzitter Vlaamse Ouderenraad

Mie Moerenhout
Directeur Vlaamse Ouderenraad

Namens de erkende en gesubsidieerde sociaal-culturele ouderenorganisaties:

FedOS

LBV

Neos

OKRA

S-Plus

Vlaams Actieve Senioren

in overleg met alle ouderenverenigingen binnen de Vlaamse Ouderenraad.